

สารบัญ

บทนำ	7
เซโน ผู้ก่อตั้ง	18
คลีแอนเทส ผู้เผยแพร่แนวคิด	30
อริสโต ผู้ท้าทาย	46
คริสซิปปุส นักสู้	58
เซโน ผู้ทำนุบำรุง	72
ไดโอจีนีส นักการทูต	78
แอนติพาเตอร์ นักจริยธรรม	90
แพนอายทีอัส ผู้ประสาน	100
พับลิอัส รูติลลิอัส รูฟัส คนซื่อสัตย์คนสุดท้าย	114
โพซิโดนีอัส คนอัจฉริยะ	124
ไดโอทีมัส ผู้ร้ายกาจ	136
ซีเซโร สหายนักเดินทาง	142
คาโตคนหนุ่ม คนเหล็กแห่งโรม	166
พอร์เซีย คาโต หญิงเหล็ก	186

อารีโนโดริส คานานีเผล ผู้สร้างจักรวสสดี	196
แอริ้อัส ดิติมมัส ผู้สร้างจักรวสสดี II	202
อากริปปีนัส ผู้แตกต่าว	212
เซเนกา ผู้หะเยอหะยาน	218
คอร์นิวตัส คนธรรมา	246
ไก้อัส รุเบลลือส เพลาตัส ชายผู้ไม่วอมเป็นราชา	252
ทราเชี่ย ผู้ไร้ความกลัว	260
เฮลวดี้อัส พริสคัส วุฒิสมาชิก	272
มุโซนิ้อัส รูฟัส ผู้แข็งแรง	280
เอพิคเตตัส คนอิสระ	296
จูนิ้อัส รัสตัส ผู้รู้หน้าที่	314
มาร์คัส ออเรลือส ราชานักปรัชญา	326
บทสรุป	351
ลำดับเหตุการณ์สำคัญของชาวสโตอิกและโลกกรีก-โรมัน	359
แหล่งข้อมูลที่ใช้และแนะนำให้อ่านเพิ่มเติม	371
ประวัติผู้เขียน	379

บทนำ

เหตุผลเดียวที่ควรศึกษาปรัชญาคือเพื่อเป็นคนที่ดีขึ้น

เหตุผลนอกเหนือจากนั้นก็เหมือนที่นิตเชอบอกไว้ว่าเป็นแค่ “การวิจารณ์คำพูดด้วยคำพูดอื่น”

ไม่มีสำนักคิดใดเชื่อมั่นในพลังของการกระทำเหนือความคิดมากไปกว่าลัทธิสโตอิกแล้ว นี่คือนิรุกติศาสตร์โบราณที่มีต้นกำเนิดจากกรีซเมื่อ 300 ปีก่อนคริสตกาล

เซเนกา ผู้เป็นนักปรัชญาสโตอิกในสมัยโรมันผู้ห่างไกลจากสำนักอะคาเดมี ได้พูดไว้อย่างตรงไปตรงมาว่าไม่มีจุดประสงค์อื่นใดในการอ่านและเรียนรู้นอกจากเพื่อใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

กระนั้นบทบาทของปรัชญาในโลกสมัยใหม่กลับไม่เป็นเช่นนั้น ปัจจุบันปรัชญาคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคำพูดของคนฉลาด ภาษาเลศรูดที่พวกเขาเลือกใช้ ความย้อนแย้งและปริศนาที่พวกเขาทำให้เราฉงน

ไม่แปลกเลยที่คนในปัจจุบันมองว่าปรัชญาไม่ใช่สิ่งที่น่าสนใจเพราะมันกลายเป็นอย่างนั้นไปแล้ว!

หนังสือเล่มนี้เกี่ยวข้องกับความรู้ในแบบที่แตกต่างและเข้าถึงได้ง่ายกว่านั้นมาก เป็นความรู้ชนิดที่มาจากคนอย่างเซเนกาผู้เคยรับใช้ประเทศชาติ

ในจุดสูงสุด เคยโดนเนรเทศและพบเจอการสูญเสีย เคยดิ้นรนต่อสู้กับความทะเยอทะยานและข้อบกพร่องส่วนตัว จนสุดท้ายก็เสียชีวิตอย่างน่าเศร้า และกล้าหาญขณะพยายามใช้ทฤษฎีของตัวเองให้เกิดประโยชน์ ชาวสโตอิกแตกต่างจาก “นักปรัชญาหมอน้ำรา (pen-and-ink philosopher)” ซึ่งมีมาตั้งแต่เมื่อ 2,000 ปีก่อน นักปรัชญาสโตอิกสนใจมากที่สุดว่ามนุษย์เราใช้ชีวิตอย่างไร พวกเขาสนใจตัวเลือกของคุณ หลักเกณฑ์ที่คุณยึดถือ และหลักการที่คุณเชื่อมั่นยามเผชิญภัยคุกคาม พวกเขาใส่ใจสิ่งที่คุณทำ ไม่ใช่สิ่งที่คุณพูด

ปรัชญาของพวกเขาซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องการในตอนนี้อยู่กว่าตอนไหนคือปรัชญาที่ไม่ได้มาจากแนวคิดที่จับต้องยาก แต่เป็นปรัชญาแห่งการกระทำ หลักการ 4 ข้อของมันก็เรียบง่ายและตรงไปตรงมา นั่นคือความกล้าหาญ การยับยั้งชั่งใจ ความยุติธรรม และความรู้

ดังนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจที่เราอาจเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตของชาวสโตอิก (ผลงาน) ได้มากพอ ๆ กับข้อเขียนด้านปรัชญาของพวกเขา (ถ้อยคำ) เราแทบไม่ได้รับความรู้ใดจากผลงานเขียนของคาโตคนหนุ่มเขาเป็นข้าราชการตลอดชีพ จึงยุ่งกับการงานและการรบมากเกินกว่าจะมีเวลาเขียนข้อความมากเกินไปสองสามประโยค แต่วิธีที่เขาประพฤติตัวด้วยความซื่อสัตย์อย่างแน่วแน่และปราศจากความเห็นแก่ตัว ท่ามกลางยุคสมัยที่ถดถอยและการล่มสลายของสาธารณรัฐสอนเราเกี่ยวกับปรัชญาได้ดียิ่งกว่าบทความใด เช่นเดียวกับกรณีของชาวสโตอิกผู้มีชีวิตอยู่ในช่วงร้อยปีก่อนคริสตกาลอย่างไดโอทิมัสซึ่งแทบไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีของเขาหลงเหลืออยู่เลย แต่ตำนานการปลอมแปลงจดหมายของเขาทำให้เรารู้ว่าแม้แต่คนซื่อสัตย์ก็ยังหลงทางได้ง่ายดายเพียงใด ชีวิตของเซเนกาเองก็ไม่ต่างกัน จดหมายและหนังสือเปี่ยมวาทศิลป์ของเขาอยู่รอดมาจนถึงปัจจุบันมากมาย แต่มันกลับขัดแย้งกับพฤติกรรมที่เขาทำลงไปเพื่อรับใช้จักรพรรดิเนโร

แล้วก็ไม่ได้มีเพียงชีวิตของชาวสโตอิกเท่านั้นที่สอนอะไรได้มากมาย ความตายของพวกเขาก็เช่นเดียวกัน ชาวสโตอิกทุกคนเกิดมาเพื่อตาย ไม่ว่าจะด้วยการลอบสังหาร การฆ่าตัวตาย หรือที่แปลกที่สุดคือหัวเราะ จนตายอย่างในกรณีของคริสซิปปุส ซีเซโรเคยบอกว่า *การเรียนรู้ปรัชญา คือการเรียนรู้วิธีตาย* ดังนั้นชาวสโตอิกจึงสอนเราได้อย่างลึกซึ้งทั้งในเรื่อง วิธีใช้ชีวิตและวิธีเผชิญหน้ากับส่วนที่น่ากลัวที่สุดของชีวิตอย่างความตายด้วย พวกเขาสอนเราถึงศาสตร์การตายที่ดีด้วยการทำให้เราเห็นเป็นตัวอย่าง

ชาวสโตอิกที่เราเขียนถึงเป็นผู้ชายเสียส่วนใหญ่ นี่คือคำสาปของสมัยโบราณ มันเป็นโลกของผู้ชาย แต่ถึงอย่างนั้นชาวสโตอิกก็มีความหลากหลาย นักปรัชญาในหนังสือเล่มนี้อาจมาจากซอกมุมโลกอันห่างไกล ทั้งไซปรัส ตูรกี อียิปต์ ลิเบีย ซีเรีย และอิรัก แม้ปรัชญาของชาวสโตอิกล้วน หยั่งรากในเอเธนส์ พวกเขา ก็มองว่าโลกทั้งหมดคือประเทศของตัวเอง ผู้ก่อตั้งลัทธิสโตอิกคือเซโนแห่งโกติออนผู้เป็นชาวฟินิเซียก็โด่งดังจากการปฏิเสธไม่ยอมเป็นพลเมืองเอเธนส์ เพราะมันขัดแย้งกับความเชื่ออย่างจริงจังของเขาในเรื่องคตินิยมสากล เมื่อเวลาผ่านไปลัทธิสโตอิกก็เผยแพร่มาถึงโรมซึ่งมันมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตแบบโรมัน มันทำหน้าที่ คอยนำทางให้อาณาจักรที่ใหญ่ที่สุดและมีความหลากหลายของวัฒนธรรม สูงสุดแห่งหนึ่งในประวัติศาสตร์

ตลอดช่วง 500 ปีแรกในประวัติศาสตร์สโตอิกนั้น สมาชิกได้เข้าไป มีบทบาทในภาคส่วนที่น่าทึ่งของชีวิต ไล่ตั้งแต่มาร์คัส ออเรลิอุส ผู้เป็น จักรพรรดิทรงอำนาจ ไปจนถึงเอพิคเตตัสผู้เป็นทาสต่ำต้อยที่โดนขังจน พิกการแต่มีงานเขียนและชีวิตที่เป็นแบบอย่างสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คน มากมาย ซึ่งหนึ่งในผู้ที่รับอิทธิพลจากเขาก็มีมาร์คัสรวมอยู่ด้วย คุณอาจ ค้นเคยกับชื่อของบางคนแล้ว แต่ไม่รู้จักบางคนเลย (อริสโต ไดโอจีนีส แห่งบาบิโลน พอร์เชีย แอนติพาเตอร์ แพนอายุที่อัส โปซิโดนิอัส แอริอัส และมุไซนิอัส รูฟัส) ทว่าคนเหล่านี้ล้วนมีค่าคู่ควรให้รู้จัก ไม่ว่าพวกเขาจะ

เป็นคนค้าขายหรือแม่ทัพ นักเขียนหรือนักกีฬา ผู้ปกครองหรืออาจารย์ ลูกสาวหรือนักการทูตก็ตาม

แต่ละคนล้วนมีสิ่งสำคัญมาสอนเรา แต่ละคนล้วนเคยเดินบนเส้นทางสายคุณธรรมในแบบที่เราต้องเรียนรู้จากพวกเขา

คำว่า “สโตอิก (stoic)” ในภาษาอังกฤษหมายถึงความอดทนต่อความเจ็บปวดโดยไม่มีอารมณ์มาเกี่ยวข้อง แต่แค่คุณกวาดตาอ่านเรื่องราวของคนเหล่านี้ (ซึ่งเป็นผู้ชายเสียส่วนใหญ่) ก็จะพบว่าความจริงของหลักปรัชญาสโตอิกแตกต่างอย่างมากจากความอดทนอดกลั้นแบบไร้อารมณ์ ลัทธิสโตอิกเป็นปรัชญาที่มีชีวิตชีวาและครอบคลุมในวงกว้าง เต็มไปด้วยผู้คนที่รู้จักรัก รู้จักเศร้า และรู้จักไขว่คว้า พวกเขาคือคนที่ออกไปต่อสู้อย่างกล้าหาญยามเผชิญศึกสงครามใหญ่ในประวัติศาสตร์ คนที่เลี้ยงลูกให้เติบโต คนที่เขียนผลงานชิ้นสำคัญ คนที่ยืนหยัดอย่างเข้มแข็ง คนที่มีความเชื่อมั่น และคนที่รู้จักใช้ชีวิต นักปรัชญาเหล่านี้ใช้ชีวิตในยุคมัยของพวกเขาแบบห่างไกลจากความหมายของคำว่าสโตอิกในภาษาอังกฤษ พวกเขาไม่ใช่สิ่งมีชีวิตไร้อารมณ์ผู้แบกราะและต้องทนทุกข์ตลอดชีวิตเพราะสนใจแค่ตัวเองเท่านั้น

ชาวสโตอิกไม่มีวันยอมแพ้ให้กับสถานการณ์ปัจจุบันของสรรพสิ่ง ไม่มีทางยอมรับโดยไม่ต่อสู้กับความอยุติธรรมในโลก พวกเขาเลือกที่จะ “ต่อต้าน” อย่างกล้าหาญที่สุดต่อความเป็นเผด็จการของจูเลียส ซีซาร์ เนโร และผู้นำคนอื่นในโลกยุคโบราณ ถึงขั้นมีอิทธิพลต่อการปฏิรูปในระบอบประชาธิปไตยที่ได้รับความนิยมด้วย หากจะขอยืมคำกล่าวของริชาร์ด กัมเมียร์ มาใช้ก็อาจบอกได้ว่าลัทธิสโตอิกเป็น “พยาบาลผู้แข็งแกร่งของเหล่าวีรชนในศตวรรษแรกของอาณาจักร” อีกทั้งยังมีบทบาทคล้ายกันในอีกหลายศตวรรษหลังจากนั้นด้วย ลัทธิสโตอิกเป็นแรงบันดาลใจให้เหล่าผู้นำในการปฏิวัติอเมริกาและวีรชนอย่างโทมัส เวนท์เวิร์ธ ฮิกกินสัน ซึ่งเป็นผู้นำกองกำลังผิวดำของฝ่ายสหภาพในสงครามกลางเมืองอเมริกา (และเป็นผู้แปลผลงานของเอพิคเตตัสด้วย) ชาวสโตอิกคือกลุ่มคนผู้ยอมหลัง

เลือดและสละชีพเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ไม่ว่าจะกระทำของพวกเขา จะได้รับความนิยมนกย่องหรือประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ตาม

“ซำรู่” เซเนกาเขียนไว้เมื่อ ค.ศ. 55 ในหนังสือเกี่ยวกับความเมตตา ที่แต่งให้จักรพรรดิเนโรในวัยเด็ก “ว่าชาวสโตอิกมีชื่อเสียงย่าแยะในหมู่ ผู้ไม่รู้ว่าเป็นคนแข็งกระด้างมากเกินไป ดังนั้นจึงไม่น่าจะให้คำแนะนำที่ดี ต่อราชาและเจ้าชายได้ พวกเขาถูกกล่าวหาเรื่องที่สอนว่าคนฉลาดไม่ควร ใจอ่อนและไม่ควรให้อภัย... ในความเป็นจริงนั้นไม่มีโรงเรียนปรัชญา สำคัญใดที่มีเมตตาและอ่อนโยนมากไปกว่านี้แล้ว อีกทั้งยังมีความรักใน มนุษยชาติและใส่ใจประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าใครด้วย จนถึงขั้นที่เป้าหมาย ของลัทธิสโตอิกก็คือการทำตัวเป็นประโยชน์ คอยช่วยเหลือ และใส่ใจ ประโยชน์สุขของผู้อื่น ไม่เพียงคำนึงถึงประโยชน์ของตัวเองในฐานะ สำคัญปรัชญาเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนทุกคน ทั้งโดย ส่วนตัวและส่วนรวม”

โครงสร้างและรูปแบบของหนังสือเล่มนี้ได้แรงบันดาลใจจากพลูทาร์ค ผู้เป็นหนึ่งในนักบันทึกประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ อีกทั้งเขายังเป็นผู้บันทึก เหตุการณ์และนักวิจารณ์ลัทธิสโตอิกด้วย* เราจะนำเสนอประวัติชีวิตบุคคล สำคัญของลัทธิสโตอิกในแบบที่เป็นเอกเทศแต่เชื่อมโยงถึงกัน เป้าหมายก็คือ เพื่อมอบแหล่งข้อมูลที่พร้อมให้คุณกลับมาตักตวงได้ครั้งแล้วครั้งเล่า อย่างที่ผู้อ่านหนังสือเรื่อง *The Daily Stoic* และ *The Obstacle is the Way* ได้ทำมาหลายปีแล้ว

เราขอแนะนำชาวสโตอิกแต่ละคนผ่านเลนส์ที่แสดงอุปนิสัยอัน โดดเด่นหรือบทบาทของพวกเขาในประวัติศาสตร์ของปรัชญานี้ คุณจะ ได้พบพอร์เซียผู้ได้ชื่อว่าเป็นหญิงเหล็กแห่งลัทธิสโตอิก ไดโอจีนีสผู้เป็น นักการทูต แอนติพาเตอร์ผู้เป็นนักจริยธรรม และเซโนซึ่งเป็นผู้อก่อตั้งลัทธิ

---

* หลานชายของเขาคือเซ็กซ์ตัสจะได้เป็นครูสอนปรัชญาของมาร์คัส ออเรลิอุส

นอกจากเราจะมอบข้อเท็จจริงบางส่วนให้คุณรู้เกี่ยวกับคนสำคัญเหล่านี้แล้ว เรายังอยากให้คุณเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับตัวตนของพวกเขาและมุมมองในชีวิตของพวกเขาที่สอนเราได้มากที่สุดเกี่ยวกับศาสตร์การใช้ชีวิตด้วย

เป้าหมายของเราในหน้าหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่การบรรลุความแม่นยำทางวิชาการซึ่งเป็นไปไม่ได้อยู่แล้วสำหรับเรื่องที่ผ่านมาหลายร้อยปี เช่นนี้ แต่เราอยากแจกแจงบทเรียนทางศีลธรรมซึ่งอาจได้มาจากชีวิตของบุคคลผู้ซับซ้อนเหล่านี้ เรารู้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวสโตอิกในยุคต้นหลายคนจาก ไดโอจีนีส ลาเออร์ติอัส ผู้ได้สมญาว่า “ยามกะกลางคืนแห่งประวัติศาสตร์ปรัชญากรีก” ผลงานคลาสสิกของเขาคือ *Lives of the Eminent Philosophers* ซึ่งรวบรวมไว้ในศตวรรษที่ 3 และอาจมีข้อความที่ขัดแย้งกันอยู่บ้าง มันนำเสนอสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าเป็นส่วนผสมของข้อเท็จจริงกับเรื่องแต่ง แต่ก็ยังเต็มไปด้วยข้อคิดและเรื่องเล่าอันดึงดูดมากมาย ไดโอจีนีสใส่ใจเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเช่นเดียวกับข้อมูลด้านปรัชญานั้นคือสาเหตุที่ข้อสังเกตของเขาแพร่หลายในแบบที่อัครภคชนและนักวิจารณ์ยุคโบราณคนอื่นทำไม่ได้

เนื่องจากชาวสโตอิกรุ่นต่อมาใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจทางการเมืองในสมัยโรมันมาก ชื่อของพวกเขาจึงปรากฏในประวัติศาสตร์คลาสสิกของ ทาซิทัส ซูเอโตนิอัส และดิโอ แคลซิอัส บ่อยครั้งมาพร้อมคำชมเมื่อพวกเขาใช้ชีวิตตามหลักการของตัวเอง (อย่างตอนที่ทาซิทัสเล่าถึงความตายของทราเซียนและเซเนกา) หรือมาพร้อมคำตำหนิเมื่อพวกเขาทำไม่ได้ตามนั้น (อย่างตอนที่ดิโอ แคลซิอัส เล่าถึงความมั่งคั่งที่มากมายจนน่าสงสัยของเซเนกา) นอกจากนี้ก็ยังมีพินี สตราโบ เอเธเนอัส ออลิส เกลลิอัส และคนอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับชีวิตและคำสอนของชาวสโตอิก ต่อมานักเขียนชาวคริสต์อย่างยუსติน มรณสักขี คลีเมนต์ ออริเจน เทอร์툴เลียน ยูเซบิอัส เจอโรม และนักบุญออกัสติน ก็ได้เรียนรู้มากมายจากชาวสโตอิกหลายคนก็ได้ช่วยให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับชีวิตของพวกเขาด้วย

ในกรณีอื่น ๆ นั้น เราพึ่งพาข้อมูลจากนักเขียนอย่างซีเซโรหรือข้อมูลจากชาวสโตอิกโดยตรง ซีเซโรผู้ได้ชื่อว่าเป็นสมาชิกสำนักอะคาเดมีซึ่งไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ และมุ่งมั่นป็นปายสู้ยอดพีระมิดของการเมืองโรมันอย่างต่อเนื่องนั้น ก็ได้สละเวลามากมายในชีวิตให้กับการศึกษาข้อมูลเชิงลึกในประวัติศาสตร์และคำสอนของชาวสโตอิกก่อนหน้าเขา ความพยายามของซีเซโรทำให้เราเข้าถึงแหล่งข้อมูลมากมายที่สูญหายไปนานแล้ว เช่นหากเป็นแหล่งข้อมูลที่ล้ำค่าพอกัน เพราะนอกจากเขาจะผลิตงานเขียนเกี่ยวกับแนวคิดสโตอิกออกมามากมายแล้ว เขายังยกข้อความและเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยมากมายเกี่ยวกับชาวสโตอิกรุ่นก่อนมาใส่ไว้ด้วยในแบบที่หาที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว การเชื่อมโยงเช่นนี้เองที่น่าสนใจที่สุด แม้เราไม่มีข้อมูลเอกสารที่จะยืนยันความถูกต้องได้เสมอไปก็ตาม ทั้งนี้เพราะมันแสดงให้เห็นว่าชาวสโตอิกมีอิทธิพลต่อกันและกันอย่างไร อีกทั้งยังสอนเราด้วยว่านิทานคุณธรรมอาจนำเสนอบทเรียนสำคัญได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีอะไรมายืนยันความถูกต้อง ก็เหมือนที่ชาวอเมริกันหลายรุ่นชอบสอนลูกหลานเรื่องจอร์จ วอชิงตัน กับต้นเซอร์รีนั่นเอง

สิ่งที่ชาวสโตอิกตามหาและเป็นสิ่งที่เรายังคงสนใจอยู่ในปัจจุบันก็คือแสงส่องนำทางชีวิต พวกเขาอยากรู้เหมือนที่เราอยากรู้ว่าจะบรรลุถึงความสงบ เป้าหมาย การควบคุมตัวเอง และความสุขได้อย่างไร การเดินทางแบบนี้ไม่ว่าจะเริ่มต้นในกรีกโบราณหรืออเมริกาสมัยใหม่ก็เป็นการเดินทางที่ไร้กาลเวลา มันสำคัญอย่างแท้จริง มันยากเย็นชาญเจนนั่นคือสาเหตุที่เราถามอย่างที่ชาวสโตอิกเคยถามว่า ใครจะช่วยฉันได้ อะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง ทิศเหนือที่แท้จริงอยู่ทางไหน

“เจ้าร่อนเร่ไปทั่ว” มาร์คัส ออเรลิอุส เคยเขียนให้ตัวเองอ่านใน *Meditations* “และสุดท้ายก็ได้รู้ว่าเจ้าไม่เคยพบเจอสิ่งที่ตามหา สิ่งนั้นคือวิถีชีวิต ไม่เจอทั้งในตรรกศาสตร์ เงินทอง ชื่อเสียง และการตามใจตัวเอง ไม่เจอที่ไหนเลย”

หากปรัชญาคืออะไรสักอย่าง มันก็คือคำตอบของคำถามนั้น มันคือวิธีใช้ชีวิต ปรัชญาคือสิ่งที่เราตามหามาตลอด “เจ้ารู้จริง ๆ ใช่ไหมว่าปรัชญามอบอะไรให้มนุษยชาติ” เซเนกากล่าวไว้ในผลงานเรื่อง *Moral Letters* “ปรัชญาให้คำปรึกษาแก่เรา”

หลังจากคุณอ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว มันก็จะกลายเป็นงานของคุณที่ต้องทำตามคำปรึกษานี้ และคืนรนกับสิ่งที่เซเนกาบรรยายว่าเป็นงานสำคัญที่สุดของผู้อ่านปรัชญา นั่นคือการเปลี่ยนด้วยคำให้เป็นการกระทำ เปลี่ยนบทเรียนที่ได้จากชีวิตชายหญิงผู้อยู่มาก่อนหน้าเรา ทั้งจากชีวิตและความตายของพวกเขา ความสำเร็จและความล้มเหลวของพวกเขา เปลี่ยนสิ่งเหล่านั้นให้เป็นการกระทำในโลกจริง

เพราะสิ่งนี้และมีเพียงสิ่งนี้เท่านั้นที่ทำให้คนผู้หนึ่งสมควรได้รับคำเรียกขานว่านักปรัชญา

SAMPLE

มหาสมุทรแอตแลนติก
ATLANTIC OCEAN
อ่าวบิสกาย
BAY OF BISCAI

ทะเลเหนือ
NORTH SEA

ทะเลบอลติก
BALTIC SEA

บริเตนเนีย
Britannia

กลุ่มชนเจอร์แมนิก
Germanic tribes

เวเนต
Veneti

กอล
Gaul

พannonia

ดาเซีย
Dacia

สเปน
Spain

ปาдуа
PADUA

คลูเวีย
CLUVIAE

โมเอเซีย
Moesia

คอร์ดูบา
CORDUBA

โวลซินี
VOLSINII

โรม
ROME

ทิวอล
TIVOLI

เพลลา
PELLA

ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
MEDITERRANEAN SEA

อิตาลี
Italy

อาร์ปินัม
ARPINUM

เนเปิลส์
NAPLES

บรันดีเซียม
BRUNDISIUM

กรีซ
Greece

นิคอปอลิส & ปิเรอัส
NICOPOLIS & PIRAEUS

คอร์ินธ์ & สปาร์ตา
CORINTH & SPARTA

คาร์เธจ
CARTHAGE

นูมิดีย
Numidia

นิคอปอลิส
NICOPOLIS

คอร์ินธ์ & สปาร์ตา
CORINTH & SPARTA

ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
MEDITERR

เลปติส แมกนา
LEPTIS MAGNA

ไซเรเน
CYRENE

ลิเบีย
Libya

แอฟริกา
Africa

PELLA • เพลลา
Macedonia
มาซิโดเนีย

กรีซ
Greece

นิคอปอลิส & ปิเรอัส
NICOPOLIS & PIRAEUS

คอร์ินธ์
CORINTH

โอลิมเปีย
OLYMPIA

สปาร์ตา
SPARTA

ทอย
TROY

แอสซอส
ASSOS

เพอร์กาโมน
PERGAMUM

ไคออส
CHIOS

ฮีราโพลิส
HIERAPOLIS

ลินคอส
LINDOS

ไรดอส
Rhodes

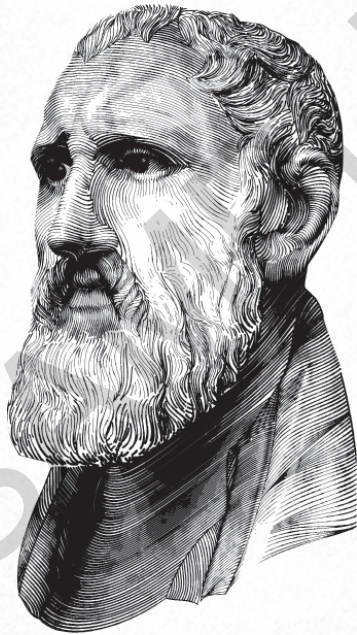

IMPERIUM ROMANUM

จักรวรรดิโรมัน

เฮโร ผู้ก่อตั้ง

เกิด 334 ปีก่อนคริสตกาล
ตาย 262 ปีก่อนคริสตกาล

ที่มา : โคซอออน โซบรัส

เรื่องราวของลัทธิสโตอิกเริ่มต้นด้วยความโชคร้าย ซึ่งก็ไม่น่าแปลกใจนัก

ในวันแห่งชะตากรรมช่วงปลายศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล พ่อค้าชาวฟินิเซียชื่อเซโนออกเรือไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนพร้อมสินค้าสีย้อมสีม่วงจากเมืองไทร์เต็มลำเรือ สีย้อมหายากนี้เป็นที่ชื่นชอบของคนรวยและราชวงศ์ ผู้นำมันไปย้อมเสื้อผ้า ได้มาจากการใช้แรงงานทาสกัดเลือดหอยทากทะเลอย่างยากลำบากก่อนนำไปตากแดดให้แห้ง สุดท้ายก็ได้สิ่งที่นักประวัติศาสตร์โบราณคนหนึ่งบอกว่า “มีค่าเทียบเท่าเงินน้ำหนักเท่ากัน” นับได้ว่าครอบครัวของเซโนค้าขายสินค้าล้ำค่าที่สุดชนิดหนึ่งในโลกยุคโบราณ ธุรกิจของพวกเขา ก็เหมือนธุรกิจอีกมากมายที่มีความเสี่ยงสูงอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน

ไม่มีใครรู้ว่าอะไรทำให้เรือของเขาอัปปาง พายุไซโคม โจรสลัดไซโคม ความผิดพลาดของมนุษย์ไซโคม แล้วมันสำคัญอย่างนั้นหรือ เซโนสูญเสียทุกอย่างทั้งเรือและสินค้า แถมเหตุการณ์นี้ยังเกิดขึ้นในยุคสมัยก่อนมีประกันภัยและธุรกิจเงินร่วมลงทุนด้วย นี่คือสมบัติที่ไม่อาจชดเชยได้ แต่ภายหลังพ่อค้าผู้โชคร้ายกลับมีความสุขกับการสูญเสีย เขาบอกว่า “ข้าได้ออกเดินทางสู่ความรุ่งเรืองตอนที่เผชิญเหตุเรืออัปปาง” เพราะ